

KOVÁCS BRIGITTA

Magyartanár; rajz- és vizuáliskultúra-tanár
 Osztatlan, 11. félév
 Eszterházy Károly Katolikus Egyetem
 Bölcsészettudományi és Művészeti Kar

Témavezető:

Dr. Takács Judit
 egyetemi docens, EKKE BMK

ÁLLATNÉVVISZGÁLATOK SZABÓ MAGDA REGÉNYEIBEN

Kulcsszavak: névtan, irodalmi névadás, állatnévadás, interdiszciplinaritás, Szabó Magda

Dolgozatom témája a Szabó Magda regényeiben megjelenő állatnevek többszem-pontú vizsgálata. A kutatásom legfőbb szempontja az adattárban szereplő nevek eredet szerinti, szerkezeti és motivációs elemzése. Összesen 20 művet vizsgáltam meg, amelyben 95 adatot találtam. A gyűjtött névanyag bemutatásakor BUKOVICS (1983) rendszerezését követtem. Szempontjaim a következők: 1. a név eredete, 2. a név szerkezete 3. névadás motivációja, 4. a nemtévesztés, névöröklés megjelenése a regényekben 5. a névtelenség megjelenése Szabó Magda műveiben.

Első hipotézisem, hogy a különböző korosztálynak szóló művek névadásának sajátosságai között különbséget lehet majd felfedezni, a különböző korosztályok-nak szánt regények névadását ezért kontrasztív szempontból vizsgálom. Második hipotézisem, hogy a gyermek- és ifjúsági regényekben a transzonomizációs nevek lesznek többségben. Harmadik hipotézisem, hogy a névtelenség szimbolikus jelen-téstartalmat hordoz a vizsgált művekben.

A hipotézisek a kutatásom során igazolást nyertek. A gyermek- és ifjúsági regé-nyek névadására leginkább a családnév + keresztnév típusú, transzonomizációval létrejövő, allite-ráló névalakok jellemzőek, pl. Gyík György, Bárány Bertalan, Sűgér Sebestyén. A külső jegy által motivált névadás is elsősorban a gyermekregények állatnévadását jellemezte, pl. Félharisnyás, Rókica. A további regényeiben az egye-lemű, transzonomizáción alapuló névadás is jellemző, pl. Viola, Henriett, de hangsú-lyosabb a nemtévesztés, névöröklés és a szimbolikus névadás.

A gyermek- és ifjúsági regényekből 60 adat származik, amelyek közül 49-et tekint-hetünk transzonomizációs, azaz más tulajdonnévi csoportból átvett állatnévnek.

A harmadik hipotézisemet, azaz hogy a névtelenség szimbolikus jelentést ad a műnek, számos elemzett regényből származó adat igazolja. Ez a jelenség elsősor-ban a felnőtteknek szánt regények esetében figyelhető meg, például Az ajtó, és Az őz című regényekben. Előbbiben Emerenc macskáinak, amikhez erősen kötődik, nem ismerjük meg a nevét, Az őz című regényben pedig a címszereplő, szimbolikus szerepű állat nevére sem derül fény.